

Kinnitatud kaitseministri
22.03.2016 käskkirjaga nr 122

Kaitseväe keskpõlügeni arendusprogramm

Kaitseväe peastaap J7
Kaitseväe TVJ HaT harjutusalade jaoskond
Kaitseministeeriumi infrastruktuuri osakond

Tallinn 2015

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
MÕISTED JA LÜHENDID	4
HARJUTUSVÄLJA ASUTAMINE JA KEHTIVAD PLANEERINGUD	5
HARJUTUSVÄLJA ÜLESANDED JA PLANEERIMISE MÕJURID	6
Ülesanded	6
Harjutusvälja väljaõppeobjektide paigutamise mõjurid	7
Minimaalne ruumivajadus	8
Väljaõppe läbiviimise ülesehitus harjutusväljal	8
HARJUTUSVÄLJA VÄLJAÕPPEEHITISED	9
VÄLJAÕPPEEHITISED	9
Sihtmärgiala	9
Laske- ja õppeväli	9
Lasketiirud	9
Lõhkamisala	9
Demineerimispaigad	10
Kaudtulereelvade tulepositsioonid ja sihtmärgid	10
Õhutõrjerelvade tulepositsioonid ja sihtmärgid	10
Õhk-maasihtmärgid	10
Linnavõitluslinnak	11
Käsigranaadi viskeala	11
Vesitõkke ületamise õppekoht	11
Dekontamineerimisplats	12
TEEDEVÕRK	12
VÄLJAÕPET TOETAVAD OBJEKTID	13
Harjutusvälja tähistus	13
Majutusala	13
Elektrivarustus ja side	13
Veevarustus ja kanalisatsioon	14
Jäätmekäitlus	14
Tuleohutus	14
Harjutusala maastik	14
HOOLDUS JA TEENUSTE TAGAMINE	15
Hooldus	15
Teenuste tagamine	15
HARJUTUSVÄLJA KASUTAMINE	16
OHUTUSTEHNIKA	17
LISAD	18
LISA 4. Kaitseväe keskpõlügeni prognoositav kasutuskoormus. Error! Bookmark not defined.	

SISSEJUHATUS

Harjutusväljade peamine ülesanne on Kaitseväe ja Kaitseliidu väljaõppe tagamine. Eestis on kokku seitse harjutusvälja: Kaitseväe keskpõlügenoon, Männiku, Klooga, Nursipalu, Sirgala, Kikepera ja Soodla harjutusväli. Harjutusväljade asukohad on valitud lähtuvalt Kaitseväe ja Kaitseliidu üksuste paiknemisest ja vajadusest tagada neile võimalus erinevate harjutuste läbiviimiseks.

Harjutusväli koosneb erinevatest väljaõppeehitistest ja väljaõpet toetavatest ehitistest ning rajatistest. Nende objektide kooskasutamine loob võimaluse harjutusvälja sihtotstarbeliselt kasutada.

Harjutusvälja kasutamise ajal tagatakse ümbruskonna elanike ja looduse suhtes maksimaalselt hooliv käitumine lähtudes väljaõppe vajadustest. Harjutusväljadel seatakse kõikidest tegevustest ja eesmärkidest olulisemaks riigikaitseelased tegevused ja eesmärgid. Harjutusvälja üldised ohutusnõuded tingivad, et ohtliku tegevuse ajaks on ohuala suletud. Ohuala on ala, mis on reaalses kasutuses olevast maa-alast suurem, see suletakse vaid absoluutse turvalisuse huvides ning looduse kahjustamine on seal minimaalne.

Kaitseväe keskpõlügenooni arendusprogramm on dokument, mis kirjeldab:

- harjutusvälja peamist ülesannet ja sellest tulenevaid ülesandeid;
- olemasolevat maastiku ja tuleviku vajadusi;
- väljaõppe läbiviimise ülesehitust harjutusväljal;
- väljaõppe objektide minimaalset ruumivajadust ja kirjeldust.

MÕISTED JA LÜHENDID

- **Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväli** (edaspidi harjutusväli) on maa- või mereala koos selle kohal oleva õhuruumiga, kus korraldatakse Kaitseväe ja Kaitseliidu üksuste taktikalisi harjutusi ja õppusi, laskmisi ja lõhketöid ning katsetatakse relvi, lahingumoonat, lahingu ja muud tehnikat (OE 1.1).
- **Kaitseväe keskpõlvüü** (edaspidi KVVP) on keskse tähtsusega harjutusväli Eesti Vabariigis.
- **Käsigranaadi viskeala** on ala, mis on kohandatud käsigranaadi viskamiseks (OE 1.1).
- **Käsitulirelv** on kerge tulirelv, millest tulistatakse käelt, õlalt või harkjalalt (püstolid, automaadid, vintpüssid, kerge- ja täiskuulipildujad, tankitõrjegranaadiheitjad jms) (OE 1.1).
- **Lahinglaskmine** on laskeharjutuse sooritamine lahinguolukorda imiteerivates tingimustes (OE 1.1).
- **Lasketiir** on laskmiste sooritamiseks alaliselt kasutatav ohutuseeskirjades sätestatud nõuetele vastav väljaõppeehitis, kus on võimalik sooritada laskeharjutusi käsitulirelvadest. Lasketiirud on lahtised, poolkinnised ja kinnised (OE 1.1).
- **Lõhkamisala** on ala, kus teostatakse lõhke- ja demineerimistöid.
- **Ohuala** on ala, kuhu laskmiste, lõhketööde, käsigranaatide viskeharjutuste ja muu ohtliku tegevuse ajal peab kõrvaliste isikute pääs olema tõkestatud ja rangelt keelatud, kuna seal viibimine on neile eluohtlik (OE 1.1).
- **Saaste eemaldamine (dekontamineerimine)** on ohu kõrvaldamine isikutelt, esemetelt või aladelt keemiliste või bioloogiliste toimeainete absorbeerimise, hävitamise, neutraliseerimise, kahjutustamise või kõrvaldamisega või pinnale kinnituva radioaktiivse aine eemaldamisega.
- **Sihtmärkide ala (SMA)** on laskevälja ja lasketiiru osa, kuhu laskmiste ajaks on paigutatud või lubatud paigutada sihtmärgid (OE 1.1).
- **Tulepositsioon** on ala, kus lastakse laskurelvadest, tankitõrjerehvadest, kaudtulerehvadest, õhutõrjerehvadest või laevade pardarehvadest (OE 1.1).
- **Vastutav isik** on harjutusvälja/väljaõppeehitise kasutamise koordineerimiseks ja ohutuse tagamiseks määratud isik (KV ja KL harjutusväljadele ja väljaõppeehitisele esitatavad tehnilised nõuded, Tallinn 2007).
- **Õppeväli** on ala, kus viiakse läbi imitatsioonivahendeid kasutades harjutusi ja õppuseid (KV ja KL harjutusväljadele ja väljaõppeehitistele esitatavad tehnilised nõuded, Tallinn 2007).
- **Tulejuhtimis- ja vaatlustorn** on väljaõpperajatis, kust saab jälgida, vaadelda ja juhtida kaudtulerehvade ja õhk-maa tüüpi relvade tuld.

HARJUTUSVÄLJA ASUTAMINE JA KEHTIVAD PLANEERINGUD

KVKP asutati Vabariigi Valitsuse 23.10.2001 korraldusega nr 713 „Kaitseväe keskpõlügeni asutamine ja esialgse asukohavaliku kinnitamine“. Harjutusvälja pindala on 12207 ha ja välispiiri pikkus 65 km.

KVKP-I on olemas kehtiv detailplaneering, mis on kehtestatud Kuusalu Vallavolikogu 31.08.2004 otsusega nr 45 ning keskkonnamõju hindamine ja keskkonnakorralduskava. Kehtiv detailplaneering on koostatud ja kehtestatud lähtudes vajadustest, mida Kaitseväge tuvastas enne detailplaneeringu algatamist 2001. aastal.

Ohualade laiendamiseks on vastu võetud Vabariigi Valitsuse 27.08.2015 korraldus nr 352 „Kaitseväe keskpõlügeni ümbritsevas riigimetsas alaliseks riigikaitseliseks väljaõppeks loa andmine“.

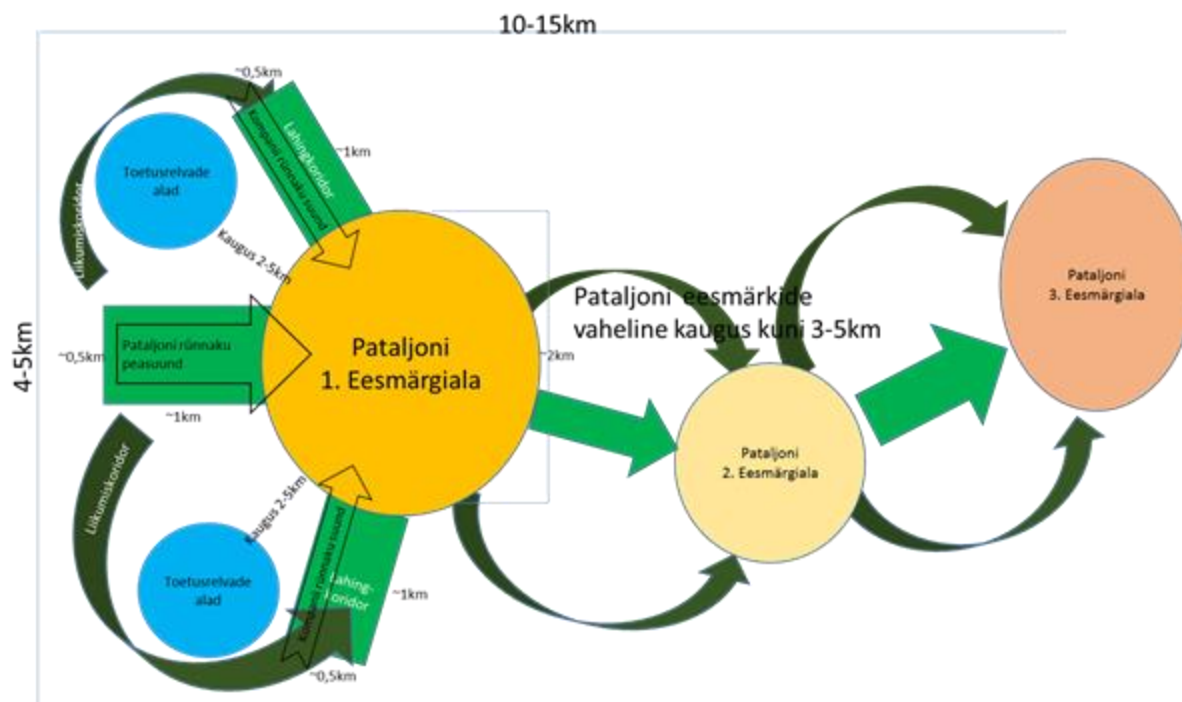
Lisaks eelnevatele dokumentidele on kehtestatud Kuusalu Vallavolikogu 27.05.2015 otsusega nr 22 „Kaitseväe keskpõlügeni osalise territooriumi detailplaneering“.

HARJUTUSVÄLJA ÜLESANDED JA PLANEERIMISE MÕJURID

Ülesanded

Kaitseväe keskpõlügeni peamine ülesanne:

- KVKP peab tagama ühe soomustatud jalaväepataljoni lahinglaskmiste läbiviimise koos toetusega erinevatelt toetusüksustelt piiratud mahus.

Peamise ülesande skemaatiline plaan

Peamisest ülesandest tulenevad ülesanded on:

- kirjeldada laske- ja õppeväljade, sihtmärgialade ning teede paigutamise mõjureid;
- kirjeldada ruumivajadust ja kasutatavat relvastust; kirjeldada soomustatud jalaväepataljoni lahinglaskmisteks vajalikke väljaõppeobjekte ja väljaõpet toetavaid objekte ja tegevusi;
- kirjeldada KVKP maastikku hetkeseisu ja tulevikku.

Lähtudes eelpool nimetatud ülesannetest, kasutatakse arendusprogrammi elluviimisel ära kõik võimalused, mida pakub kehtiv detailplaneering ning kõik ülejäänud vajadused tuleb ära kirjeldada uues riigi eriplaneeringus. Uute väljaõppeobjektide planeerimisel arvestatakse nii palju kui võimalik erinevate piirangutega.

Kuna kehtestatud planeeringuga kavandatud laskeväljad on killustatud ja ei võimalda üksuste ja väeliikide suuremate õppuste ja rahvusvaheliste õppuste läbiviimist koos lahinglaskmisega, siis KVKP arendusprogrammipõhine põhimõtteline ülesehitus on rajatud ühe kilomeetri laiustele liikumiskoridoridele, mis kulgevad kirde-lõuna suunas. Liikumiskoridoridesse on esmalt paigutatud sihtmärgialad ning nende ümber asetatud laske- ja õppeväljad nii, et teedevõrgu kasutamisega luuakse võimalus läbi viia lahinglaskmisi maksimaalselt soomustatud jalaväepataljoni koos toetusega toetusüksustelt.

KVKP-le rajatakse väljaõppe läbiviimiseks ja läbiviimise toetamise otstarbega ehitisi ja rajatisi. Hoonete ja rajatiste ehitamiseks koostatakse ehitusprojektid, mis lähtuvad arendusprogrammis kirjeldatud vajadustest.

Harjutusvälja väljaõppeobjektide paigutamise mõjurid:

- KVKP asukoht ja maastik;
- harjutusvälja kuju;
- KVKP kaks laiendatud ohuala;
- kasutatav relvastus.

Ülal nimetatud mõjurid seavad olulisi piiranguid sihtmärgialade, laske- ja õppeväljade paigutusele ja relvade võimalikele laskesuundadele.

- KVKP asukoht

Tänases administratiivses jaotuses asub kogu KVKP ala Harjumaal Kuusalu vallas. Harjutusväli piirneb idast Kadrina, lõunast Tapa (Lääne-Virumaa) ning edelast Anija (Harjumaa) vallaga. Lisaks piirnemisel administratiivüksustega omab KVKP piiri idast Ohepalu looduskaitsealaga ning läänest Põhja-Kõrvemaa looduskaitsealaga. Alast põhja jääb Tallinn-Narva maantee ning sellest omakorda põhjapoole Lahemaa rahvuspark.

Linnadest ja alevikest jääb KVKP piir kuni 2 km kaugusele. Täna on KVKP alal alaline (või perioodiline) asustus Männiku, Keskla ja Leppoja turismitalus ning Jõevälja talu maadel paiknevas suvilas/metsamajas. Vahetult KVKP piiride lähedal elavad inimesed Läsna külas ja Mõndavere külas (end Tõdva-Kõnnu).

- Maastiku kirjeldus

Maa-alale on iseloomulik kõrge metsasus (80%) ja märgalade rohkus (hooajaliselt ligi 30%). Põllumajanduslikku maad on väga vähe (0,3% kogupindalast). KVKP läbib Valgejõgi, sisenedes harjutusvälja piiridesse kagunurgast ja väljudes loodetipust. Edelanurgas kulgeb mööda harjutusvälja piiri Soodla jõgi. Lisaks on alal rohkelt ojasid ja kraave. Ojadest suuremad on Pala oja, Metsaaluse oja, Pikkoja. Alal on kolm suuremat järve – Nõmmoja Linajärv, Kalajärv, Pakasjärv. Olulisemaks maavaraks piirkonnas võib pidada Kalajärve ehitusliku liiva-kruusa maardla (ca 55 ha). Maardla on piirkonnas üks suuremaid.

- Harjutusvälja kuju kirjeldus

KVKP pikkus põhjast lõunasse on 17 km. Laius idast läände KVKP põhja osas on 8 km, keskelt 3 km ja lõuna osas on laius 7 km. Harjutusväli meenutab oma kujult liivakella. Arvestades neid pikkusi ja laiusi on suuremahuline liikumine harjutusväljal võimalik ainult põhja-lõuna suunas.

- KVKP kaks laiendatud ohuala

Üldjuhul peab ohuala jääma KVKP tähistatud piiridesse, kuid suure ohualaga harjutuste puhul võib ohuala ulatuda üle KVKP piiri. KVKP-l on harjutuste läbiviimiseks võimalik kasutada kahte erinevat laiendatud ohuala. Laiendatud ohuala ulatus on välja toodud lisas 1. Ohuala väljumine KVKP piiridest tähendab ka suuremamahulist tõkestamist. Üle piiride ulatuvat ohuala võib jagada tsoonideks, mis suletakse kõrvalistele inimestele eraldi tsoonide kaupa. KVKP-l 2015. aastal kasutusse võetud ohualad vähendavad oluliselt relvade ohualast tulevaid piiranguid ja suurendavad väljaõppe läbiviimise võimalusi.

- Relvastus

Relvastusele ja laskemoonale tulenevad piirangud eelkõige ohualast ja laskemoona võimest tekitada lõhkemata lõhkekehi.

KVKP-l kasutatakse Kaitseväe ja liitlaste relvastuses olevaid relvi ja mõjutusvahendeid selliselt, et nende ohualad jäävad reeglina KVKP ohualade piiridesse.

Relvastus, mida ohualade suuruselt lähtuvalt plaanitakse kasutada:

- 1) kaudtulereelvad kuni 155 mm;
- 2) tanki relvastus;
- 3) soomuki relvastus;
- 4) erinevad tankitõrjerelvad;

- 5) käsitulirelvad;
- 6) lähiõhutuletoetus;
- 7) õhutorjetoetus.

Kehtivaid piiranguid kirjeldatakse KVKP kasutuseeskirjas. Kasutuseeskirja tehakse muudatusi vastavalt relvastuse ja laskemoona uuendamisele.

Minimaalne ruumivajadus

KVKP peamise ülesande täitmiseks on vaja:

- 1) sihtmärgialasid minimaalsete mõõtudega 2 km x 2 km;
- 2) sihtmärgialade vahelised kaugused 3–5 km;
- 3) sihtmärgialadele lähenemise võimaluste loomine vähemalt kahest erinevast suunast;
- 4) sihtmärgiala siduda vähemalt kahe laske- ja õppeväljaga, mille suurus on vähemalt 1000 m x 500 m.

Väljaõppe läbiviimise ülesehitus harjutusväljal

Keskseteks objektideks, mis loovad väljaõppetingimused on:

- 1) sihtmärgialad;
- 2) laske- ja õppeväljad;
- 3) teedevõrk;
- 4) kasutatavad ohualad.

Väljaõppe võimalused tekivad olemasolevast ja rajatavast teedevõrgust ning sellest, kuidas teedevõrku on paigutatud erinevad laske- ja õppeväljad ning sihtmärgialad.

Põhiline taktikaline- ja lasketegevus on KVKP-I paigutatud kolme kompanii liikumiskoridori. Kasutades üheaegselt kolme liikumiskoridori on võimalik läbi viia pataljoni lahinglaskmine erinevates lahinguliikides. Liikumiskoridorid on kuni 1 km laiad ja kogupikkusega ca 16 km. Nendes koridorides on tagatakse liikumisvõimalus ülesandeid täitvatele üksustele ja nende tehnikale. Samuti on lubatud relvastuse- ja tehnika katsetamine ja kasutamine. Muu taktikaline tegevus võib toimuda KVKP-I kõikjal, kus ei minda vastuollu muude kehtestatud piirangutega.

Liikumiskoridorides kujundatakse maastik kinniseks, poolkinniseks ja lagedaks tagades vajalikud tingimused lahinglaskmiste läbiviimiseks. Maastikule lisatakse erinevaid objekte, et tekiks tüüpiline Eesti maastikupilt (sillad, truubid, elektriliinikoridorid, põllud, heinamaad, asulad jne).

Tulenevalt erinevatest piirangutest (looduskaitsealised, maastikulised jne) ei ole kõikjal liikumiskoridorides lubatud laskmine ja lõhkamine. Laskmine, lõhkamine ja kaudtule kasutamine on lubatud laske- ja õppeväljadel ja sihtmärgialadel. Kaudtulele paigutatakse sihtmärgid ainult sihtmärgialadele.

HARJUTUSVÄLJA VÄLJAÕPPEEHITISED

VÄLJAÕPPEEHITISED

KVKP väljaõppehitised on esitatud lisas 2.

Sihtmärgiala

KVKP-le rajatakse kolm sihtmärgiala kogupindalaga ca 1200 ha.

Sihtmärgiala kirjeldus

Sihtmärgiala peab olema 90–95% ulatuses lage. Sihtmärgialale rajatakse sihtmärkide paigutamise kohad, teed, tuletõkkeribad, tuletõrje veevõtukohtad. Sihtmärgialal määratakse kindlaks kohad, kuhu pannakse sihtmärgid õhk-maa, kaudtule-, õhutõrje- ja tankitõrjerelvadele. Sihtmärgialal määratakse kindlaks kohad, kus võib teostada demineerimise õpet ning läbi viia demineerimistöid. Sihtmärgiala tähistatakse siltidega, mis keelavad alale mineku ilma harjutusvälja vastutava isiku loata. Väljapoole sihtmärgiala lõhkemata lõhkekehi jääda ei tohi.

Laske- ja õppeväli

Laske- ja õppeväli on ala, kus võib sooritada kaitsevägele vajalikke harjutusi ja laskmisi. Laske- ja õppeväljale võib paigutada sihtmärke erinevatele relvadele, samuti rajada kindlustatud positsioone isikkooseisule, relvadele, tehnikale, ehitada tõkkeid ja rajada neist läbipääse, võib kasutada varustusse kuuluvat laskemoona, imitatsioonivahendeid, lõhkevahendeid, arvestades ohutuseeskirjadega. Laske- ja õppevälju võib kasutada kaudtulerehvade tulepositsioonidena. Lõhketöödega ei tohi kahjustada laske- ja õppevälja läbivaid esimese ja teise kategooria teid.

Laske- ja õppevälja tehniline kirjeldus

Laske- ja õppeväljad on tavaliselt ristkülikukujulised miinimummõõtmetega 1000 m x 500 m, maksimaalsed mõõtmed sõltuvad harjutusvälja võimalustest. Laske- ja õppeväljad on 50–75% ulatuses lagedad.

Lasketiirud

KVKP-le rajatakse 2 lasketiiru lahingumasinatele ja on juba rajatud 3 erinevat lasketiiru käsitulirelvadele. Soomustehnikale rajatakse vähemalt kaks erinevas kohas ja samaaegselt kasutatavat lahtist lasketiiru, kus on 4 laskerada.

Kõiki rajatud ja rajatavaid lasketiire täiustatakse ja uuendatakse pidevalt, et tagada vajalik ohutus ja väljaõppe eesmärkide täitmine.

Lasketiirude tehniline kirjeldus on leitav lasketiirude projektides. Tuleviks ehitatavad lasketiirud kirjeldatakse lähteülesannetes ja sellest lähtuvalt koostatakse vajalikud projektid.

Soomuki lasketiiru laskerajad on 25 m laiad ja 1000 m pikad (võimalusel pikemad, kuni 2000 m).

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Lõhkamisala

KVKP-le rajatakse vähemalt kolm erinevas kohas paiknevat lõhkamisala ja üks veealuste lõhketööde õppekoht. Lõhkamisalad peavad võimaldama erinevatest materjalidest (puit, metall, raudbetoon jms) konstruktsioonelementide purustamist lõhkamise teel. Veealuste lõhketööde õppekoht rajatakse eraldi või osana tuletõrje veevõtukohtadest.

Ehitised või rajatised, mida on vaja lõhkamisalas:

- a) lagedat ala;
- b) ohutusvalle;
- c) ühte varjendit ühes lõhkamisalas;
- d) ühte plokisüsteemi, mis võimaldab erinevaid objekte distantsilt liigutada;
- e) ühte tiiki, kus on võimalik viia läbi veealuseid lõhketöid;
- f) rajatud valde saab kasutada tulejuhtimiseks sihtmärgialal nr 3.

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Demineerimispaigad

Demineerimisharjutusi võib läbi viia selleks spetsiaalselt ettevalmistatud kohas või sihtmärgialal kindlaks määratud paikades. Demineerimispaigad võivad asuda lõhkamisalade vahetus läheduses. Veealuseid demineerimistöid viiakse läbi tehisveekogudes, mis asub eraldi veealuste lõhketööde kohast. See koht tuleb rajada kas eraldi või osana tuletõrje veevõtukohtadest.

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Kaudtulerelvade tulepositsioonid ja sihtmärgid

Tulepositsioonide valikul on peamisteks eesmärkideks vajadus lasta kaudtulerelvi erinevatest kohtadest, võimaldada liikumist positsioonilt positsioonile kasutades erinevaid teid ning võimaldada suuremate relvagruppide ülesseadmist.

Ehitised või rajatised, mida on vaja kaudtulerelvadele:

- i) tulepositsioone – neid ei määrata. Tulepositsioone võib paigaldada maastikule vastavalt vajadusele;
- ii) sihtmärgiala – suurus peab olema min 2000 m x 2000 m;
- iii) tulejuhtimispositsiooni – sihtmärgiala ümbruses peab olema vähemalt kolm tulejuhtimispositsiooni (võivad asuda ka ainult ühel küljel).

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Õhutõrjerelvade tulepositsioonid ja sihtmärgid

Õhutõrje väljaõppe läbiviimise toetamiseks on vaja rajada KVKP alale laskepositsioonid õhutõrjekahuritele ja õhutõrjeraskekuulipildujatele, liikuv maasihtmärgirada, paigal seisvad maasihtmärgid, tõusvad sihtmärgid (tõusvad kopterid) ja mehitamata lennuki õhkutõusmis- ja maandumisväli.

Ehitised või rajatised, mida on vaja õhutõrjerelvadele:

- i) tulepositsioonid;
- ii) tõusvad sihtmärgid;
- iii) mehitamata lennuki õhkutõusmis- ja maandumisrada.

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Õhk-maasihtmärgid

Sihtmärkide paigutamiseks õhusõidukitelt teostavate laskmisteks rajatakse KVKP sihtmärgialale õhk-maa sihtmärkide paigutamise kohad. Selleks, et tagada õhk-maa

sihtmärgiala minimaalsed väljaõppelised eesmärgid on vaja ala varustada ühe hoonestatud alaga, minimaalselt kahe masinate konvoiga, ühe pommitusringi ja ühe soomukiga. Sihtmärgiala ida- ja edelanurka on rajatud 25 m kõrgused tulejuhtimistornid. Õhk-maa sihtmärgiala peab ja tuleb edasi arendada relvade ja muude võimaluste arenedes.

Ehitised või rajatised, mida on vaja õhk-maa sihtmärgiala toimimiseks:

- i) hoonestatud ala;
- ii) pommitusring;
- iii) kaks konvoid;
- iv) lennukite lasketiir;
- v) liikuv sihtmärk;
- vi) lennurada (kasutatakse sihtmärgina);
- vii) raudteelõik (kasutatakse sihtmärgina).

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Linnavõitluslinnak

Linnavõitluslinnak on planeeritud rajada Rabassaare asulasse ja/või harjutusvälja põhjaossa. Ala hõlmab linnavõitluslinnakut ja erinevaid maastike selle ümbruses. Lisaks linnavõitluslinnakule rajatakse KVKP-le väljaõppe läbiviimiseks vajalikud ehitised ja rajatised.

Linnavõitluse läbiviimise ala ja elementide rajamise põhimõtted:

- a) Linnavõitluslinnaku rajamisel lähtutakse kinnitatud ja kehtivast linnavõitluslinnaku kontseptsioonist (KVJ 24.03.2006 kk nr 72) ja koostatud projektidest. Kontseptsiooni uuenedes lähtutakse viimati valminud ja kehtestatud kontseptsioonist. Linnavõitluslinnakuks on plaanis tagada vähemalt rühmale lahinglaskmine kaitsepositsioonidelt, võimalusete olemasolul ka suuremale koosseisule.
- b) Kaitseväe keskpolygonile rajatakse laskemaja. Laskemaja ei asu linnavõitluslinnaku alal, vaid KVKP põhja osas. Laskemaja eesmärk on pakkuda üksustele võimalust läbi viia lahinglaskmisi ruumides. Laskemaja tehniline kirjeldus ja vajalikud ohutuseeskirjad töötatakse välja koostöös liitlastega.

Lõplik paigutus, rajatiste ja ehitiste tehnilised ja arhitektuurilised lahendused kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Käsigranaadi viskeala

KVKP-le on rajatud üks viskeala.

Ehitised või rajatised, mida on vaja käsigranaadi viskealaks:

- a) lagedat ala;
- b) granaadiviske kaevik või muu positsioon, mis vastab nõuetele;
- c) juurdepääsuteid;
- d) granaadi viskealad võivad asuda lõhkepaiga vahetus läheduses või olla osa sellest.

Täpsed alade suurused ja nende lõplik paigutus kooskõlastatakse projekteerimise käigus põhikasutajaga.

Vesitõkke ületamise õppekoht

Vesitõkete ületamise õppekoht on lahingsildade praktiline mahapaneku ja ülesvõtmise õppekoht. Õppekohani viib vähemalt teise kategooria tee, tagamaks rasketehnika

juurdepääsu. Jõgi õppekohas peaks olema laius kuni 24 m, soovitatavalt kandvate kallastega. Kallaste omavaheline kõrguste vahe ei tohi ületada 10 kraadi.

Dekontamineerimisplats

Võimalusel rajatakse KVKP-le dekontamineerimisplats(id) (saaste eemaldamise platsid). Platside asukohti selles dokumendis ei määrata. Platse võib rajada sobivatele laske- ja õppeväljadele.

TEEDEVÕRK

KVKP teedevõrgu planeerimisel on aluseks võetud vajadus läbi viia soomustatud jalaväepataljoni lahinglaskmisi koos toetusega teistelt üksustelt. Lähtudes sellest vajadusest planeeritakse olemasolevad ja rajatavad teed ühtseks teedevõrguks. KVKP teed on esitatud lisas 3.

Harjutusväljale rajatakse teedevõrk, mis loob tingimused erinevate harjutuste ja laskmiste läbiviimiseks. Teedevõrk on jaotatud:

- 1) põhiteedeks (I kategooria teedeks), mis loovad peamised liikumiskoridorid;
- 2) kõrvalteedeks (II kategooria teedeks), mis seovad põhiteed ühtseks teedevõrguks;
- 3) soomustehnika teedeks. Soomustehnika teed on enamasti isetekkelised teed, mis kujunevad laske- ja õppeväljadel harjutusi läbiviies. Vajadusel ehitatakse soomustehnikale eraldi teid sellistesse kohtadesse, kus maastiku kandvus on ebapiisav, kuid soomukitel on vaja ala läbida.

Teede rajamisel tuleb kopeerida nii palju kui võimalik avalikke teid ja nende juurde käivaid rajatisi (aeglustus- ja kiirendusrajad, bussipeatused, valgustuspostid, teede märgistus jne), mida on võimalik Eestis teedelt leida.

Kõik põhiteed ületavad Valgejõe ja nendele teedele rajatakse (on rajatud) erineva kandvusega ja erinevatest materjalidest sillad (puit/metall, betoon, metall). Sildade kandvus peab olema vähemalt 110 t. Väiksemate kraavide ja ojade ületamiseks tuleb rajada erineva läbimõõduga ja materjalidest truupe.

Vastavalt tee tähtsusele jagatakse teed kategooriatesse, millel on omad füüsilised parameetrid (kate, laius ja kandvus). Planeeritud on rajada:

- 1) esimese kategooria teid 50–60 km;
- 2) teise kategooria teid 40–50 km.

Kokku moodustab KVKP teedevõrk ca 150 km.

Ühes liikumiskoridoris ehitatakse põhjast lõunasse kulgev esimese kategooria tee laiem kui 7 m. Tee laius on 8–10 m. Selle teega kopeeritakse Eestis leiduvaid laiu teekoridore.

KVKP piire mööda kulgevatele teedele või nende teedega külgnevale maastikule rajatakse alasid, kus on võimalik lasta kaudtulerehivadest.

Kuna KVKP piirist väljuvad ohualad ulatuvad teatud laskmiste puhul Oandu-Ikla matkarajale, siis planeeritakse alternatiivne matkarada, et vältida kõrvaliste isikute sattumist ohualasse.

Teede parameetrid

Esimese kategooria teed:

- 7 m lai tee, teljekandevõime 12 t;
- kummalgi pool teed ei tohi olla puid ega põõsaid vähemalt 4 m ulatuses sõidutee servast;
- harjutusvälja piires on teed kruusa- või peakivikillustikkattega;
- esimese klassi teed loovad manööverkoridoride põhilised liikumissuunad.

Teise kategooria teed:

- 5 m lai, teljekandevõimega 12 t;
- kummalgi pool teed ei tohi olla puid ega põõsaid vähemalt 4 m ulatuses sõidutee servast;
- harjutusvälja piires on tee kruusa- või paekivikillustikkattega;
- teise kategooria tee on mõeldud erinevate taktikaliste olukordade loomiseks ja harjutusvälja teenindamiseks.

VÄLJAÕPET TOETAVAD OBJEKTID

Harjutusvälja tähistus

Harjutusvälja piiri tähistamisel tuleb lähtuda kaitseministri 28.12.2010 määrusest nr 26 „Kaitseväe ja Kaitseliidu harjutusväljale ja lasketiirule esitatavad tingimused ja kasutamise kord”.

Harjutusväljale sisenevatele teedele (kattega ja pinnasteedele) paigaldatakse metallist tõkkepuud, signaalmastid, infotahvlid. Ohumärgid paigaldatakse harjutusväljale suunduvate teede, jalgradade ja metsasihtide või rohkesti käidavate kohtade juurde. Samuti on harjutusväljal paiknevad väljaõppeehitised tähistatud märkidega. Harjutusvälja läbivatele ja sellega külgnevatele üldkasutatavatele teedele paigaldatakse liiklust reguleerivad märgid, mis vastavad kehtivale liikluseadusele.

Harjutusvälja täpne tähistus ja liiklust reguleerivate märkide asukohad harjutusväljal täpsustatakse nende rajamise eel. Üldkasutatavatele teedele paigaldatavate märkide asukohad kooskõlastatakse tee valdajaga.

KVKP piiridest väljuv ohuala ehk laiendatud ohuala tuleb maastikul tähistada vähemalt 4 meetri laiuse piirisihiga. Piiripostid peavad paiknema nii, et iga piiriposti juurest on selgelt näha eelmist ja järgmist piiriposti, kuid kahe piiriposti vahe ei tohi olla suurem kui 25 m (lagedal ja väga hea nähtavusega alal kuni 50 m). Igale teisele piiripostile paigaldatakse hoiatussildid vastavalt kehtivatele ohutuseeskirjadele ja -juhenditele.

Harjutusvälja tõkkepuud ja lipumastid tuleb tulevikus varustada distantsjuhtimis- ja jälgimisvahenditega. Võimalusel muuta osadel infotahvritel info kuvamine elektrooniliseks.

Majutusosalad

Majutuskohad on kindlaks määratud alad, kuhu saab rajada majutuspunktid või muud hooned (võimalusega majutada vähemalt 35 inimest). Majutuskohades on tagatud elektrivarustus. Majutuskohad on planeeritud laske- ja õppevälja vahetusse lähedusse, Kulli ja Männiku talu juurde ning Raketibaasi.

Elektrivarustus ja side

Üldine elektrivarustus on tagatud KVKP teeninduslinnakus.

Linnavõitluslinnakusse ja laskemajja tuleb tagada elektrivarustus koos valveseadmetega. Majutusosaladele tuleb võimalusel tagada elektrivarustus.

KVKP-l peaks kaaluma erinevaid võimalusi, alternatiivsete elektritootmisvahendite paigutamiseks ja kasutamiseks teeninduslinnakus ning tulevikus tõkkepuude elektrooniliseks juhtimiseks ja infotahvritel info kuvamiseks. Hooned, rajatised, valve- ja sideseadmed võiksid saada suurema osa oma energiast päikesepaneelidest või tuulegeneraatoritest.

Operatiivseks hädaolukorrale reageerimiseks tuleb kogu KVKP-l tagada hea side GSM ja ORS võrkudes ning lisaks hea side KV võrgus, soovitatavalt peaks olema tagatud ka mobiilne andmeside. Kaabelside ühendused luuakse ainult alalise võrguelektri varustusega kohtadesse.

Veevarustus ja kanalisatsioon

KVKP teeninduslinnaku alale on rajatud joogiveevarustus ning reovee kogumis- ja puhastussüsteem. Ülejäänud alale ei ole planeeritud täiendavaid joogi- ja reovee puhastussüsteeme.

Jäätmekäitlus

Harjutusväljal tekkinud jäätmete kogumine toimub teeninduskeskuse alal. Olmejäätmete kogumine ja vedamine toimub vastavalt Kuusalu vallavalitsuse kehtestatud korrale.

Lisaks olmejäätmete kogumisele toimub harjutusväljal militaarjäätmete kogumine, milleks on laskemoona hülsid ja pakendid. Need kogutakse teeninduskeskuses olevatesse kogumiskastidesse. Kogutud jäätmete utiliseerimine toimub perioodiliselt vastavalt vajadusele.

Töötlemata puitu ning paberit/pappi võib harjutusväljal kohapeal põletada selleks ettenähtud kohtades.

Tuleohutus

KVKP erinevatesse kohtadesse rajatakse tuletõrje veevõtukohad (tiigid) või kasutatakse looduslikke veevõtukohti (jõgi, ojad). Kõik tuletõrje veevõtukohad tähistatakse vastavate siltidega.

Suurima tuleohuga alad on sihtmärgialad. Vältimaks sihtmärgialal ja laskeväljadel võsa ja kulu teket, mis võivad laskmiste käigus süttida, tuleb süsteemiselt igal aastal läbi viia kontrollitud põletamist. Tuleohtu ja tulekahju levikut aitavad ära hoida tuleohtlikemate väljaõppehitiste ümber ja sisse rajatud tuletõkkeribad.

Harjutusvälja maastik

KVKP-i peamise ülesande täitmiseks on vaja maastikku oluliselt avada ja teatud kohtades kuivendada.

Maastiku kujundamise ülesanne on püstitatud järgmiselt:

- liikumiskoridorides kujundatakse maastik kinniseks, poolkinniseks ja lagedaks tagades vajalikud tingimused selleks, et oleks võimalik täita KVKP peamist ülesannet;
- metsasust tuleb vähendada laske- ja õppeväljadel, sihtmärgialadel ja teede ümbruses;
- koostada tervikpilt kuivenduse vajadusest;
- maastikule lisatakse erinevaid objekte (asustatud punktid, teedevõrk, sillad, heinamaad, elektriliinikoridorid jne), et tekiks tüüpiline Eesti maastikupilt;
- metsa tuleb säilitada ja selle raiumist vältida aladel, mis jäävad laske- ja õppeväljadest väljapoole ja KVKP piiri lähedale, eesmärgiga summutada KVKP-lt tulevat militaarvärja.

Lähtudes neist punktidest tuleb koostada vajalik maastikukujundus.

HOOLDUS JA TEENUSTE TAGAMINE

Hooldus

Koos hoonete ja väljaõpperajatiste projektidega tellitakse ka objekti hooldust kajastav hoolduspass, milles kirjeldatakse kõik perioodilised hooldustööd ja nende teostamise sagedust ning maksumust. Läbi sellise tegevuse planeeritakse hoolduseelarveid ja hoolduse välja.

KVKP-I asuvate teede hoolduseks ja erinevate tegevuste tarbeks (pioneeritegevus, hooldus) vajamineva mineraalse materjali hankimiseks tuleks avada karjäär. Avatavast karjäärist on võimalik kasutada materjali uute objektide rajamiseks ja väljaõppe läbiviimiseks. Karjääri asukoht selgub pärast tasuvus- ja geoloogilisi uuringuid.

Teenuste tagamine

KVKP teeninduslinnakust tagatakse järgmisi teenuseid:

- 1) KVKP-I toimuva tegevuse ohutuse tagamise koordineerimine ja kontroll;
- 2) erinevate sihtmärkide üleandmine ja maastikule paigutamine;
- 3) laskeväljade ja sihtmärgiala üleandmine ja vastuvõtmine;
- 4) majutuse ja joogivee tagamine kuni 1000-le inimesele teeninduslinnakus;
- 5) esmase tuletõrjevõimekuse pakkumine;
- 6) linnakust on võimalik saada ühendus erinevatesse infovõrkudesse ning on tagatud elekter.

HARJUTUSVÄLJA KASUTAMINE

Kasutuskoormus:

Harjutusvälja täielikul väljaehitamisel on prognoositav laskeharjutusteks kasutatav päevade arv ligikaudu 240 päeva, mis koosneb järgnevatest harjutustest:

- laskeharjutused käsitulirelvadest – toimuvad ligikaudu 240 päeval aastas;
- lahinglaskmise laskeharjutused – toimuvad ligikaudu 100 päeval aastas;
- laskeharjutused kaudtulerehvadest – toimuvad ligikaudu 30 päeval aastas;
- laskeharjutused tankitõrjerelvadest – toimuvad ligikaudu 60 päeval aastas;
- käsigranaadi viskeharjutused ja lõhketööd – toimuvad ligikaudu 60 päeval aastas (arvestatud on plaaniliste lõhketöödega);
- taktikaharjutused – toimuvad ligikaudu 200 päeval aastas;
- harjutuste käigus kasutatakse laiendatud ohuala kuni 120 päeva aastas.

Prognoositava kasutuskoormuse aastane jaotus on esitatud arendusprogrammi lisa 4. Selle kohaselt on aktiivsem kasutus kavandatud jaanuarist mai lõpuni ja augustist detsembrini. Peamised harjutusvälja kasutajad on Kaitseväge ja Kaitsealiidu üksused, seetõttu toimuvad tegevused läbi terve nädala. Prognoosis pole arvestatud teiste võimalike kasutajate (Politsei- ja Piirivalveamet, Päästeamet, jahimehed jne) vajadusi.

OHUTUSTEHNIKA

Kõikidel harjutusvälja ehitistel ja rajatistel väljaõpet läbi viies tuleb järgida kehtivaid ohutuseeskirju.

LISAD

Lisa 1: Kaitseväe keskpõlügeni väljaõppehitised koos teedega

Lisa 2: Kaitseväe keskpõlügeni väljaõppehitised

Lisa 3: Kaitseväe keskpõlügeni teed

Lisa 4: Kaitseväe keskpõlügeni prognoositav kasutuskoomus

Nädal	Kasutus, päeva nädalas KL+KV	Sh müraga tegevused	Kaudtulerelevad	TT garanaadiheitjad, raketiseadmed, TT kahurid	Õhusõidukite kasutus	Muud kasutajad	Max osalejate arv	Kasutus-intensiivsus	Märkused
1	5	4					100		
2	5	4					100		
3	7	5					300		
4	7	5					300		
5	7	5	4				300		
6	7	5	4				300		
7	7	5	4	5			300		
8	7	5	4	5			300		
9	7	5	4	5			300		
10	7	5		5			300		
11	7	5		5			300		
12	7	5	4	5			300		
13	7	5	4	5			300		
14	7	5	4	5			300		
15	7	5		5			300		
16	7	5		5			1000		
17	5	4		5			1000		
18	5	4	3				100		
19	5	4	3				100		
20	5	4					100		
21	5	4					100		
22	5	4					100		
23	5	4					100		
24	5	4					100		
25	1-3	1					50		
26	1-3	1					50		
27	1-3	1					50		
28	1-3	1					50		
29	1-3	1					50		
30	1-3	1					50		
31	1-3	1					50		
32	7	5					300		
33	7	5	2				300		
34	7	5					300		
35	7	5	4				300		
36	7	5	4				300		
37	7	5	4				300		
38	7	5	4				300		
39	7	5	4				300		
40	7	5	4	5			300		
41	7	5		5			300		
42	7	5		5			300		
43	7	5		5			300		
44	7	5		5			300		
45	7	5		5			300		
46	7	5					300		
47	7	5					300		
48	7	5					300		
49	7	5					300		
50	1-3	1	3				50		
51	1-3	1					50		

LISA 4 Kaitseväge keskpölvõuoni prognoositav kasutuskoormus